

gen in rekening hebben gebracht, zijn goedgekeurd. De visitateur-generaal constateerde dat in de negotieboeken over 1763 en 1764 de ondergewichten op suiker en sapanhout niet over de afgewogen partijen zijn berekend, maar telkens in een boekjaar en het erop volgende op de dan aanwezige voorraden, zodat de ondergewichten op voorraden die van een boekjaar naar het volgende getransporteerd waren, tweemaal zijn berekend. Op 22 maart 1765 is besloten het nadeel van f 4121 met een zesde premie voor de visiteur-generaal [fol. 1293] te laten vergoeden door wie voor deze foute berekening verantwoordelijk zijn. Maar het opperhoofd Jan Crans en zijn voorgangers Marten Huysvoorn en Johannes Reijnouts, die in Batavia zijn, hebben aangetoond dat de ondergewichten alleen over de grote partijen waren berekend en dat de percentages daardoor minder blijken te zijn dan ze waren. In het besluit van 16 april 1765, waarbij de vergoedingen zijn geannuleerd, zijn bijzonderheden te vinden. Dit besluit is het bestuur toegezonden met de opdracht de ondergewichten jaarlijks slechts te berekenen over de verkochte, geschonken, dan wel verstrekte partijen en niet over de hele voorraad. Het aftredend opperhoofd moet die in zijn rapport opnemen en hij en de andere terugkerende dienaren moeten er de eed op afleggen dat de Compagnie niet door de ondergewichten is benadeeld. Dit is in het eedsformulier bijgeschreven. [fol. 1294] *Personalia*. Daar de zaken in Japan niet goed gaan, zullen er maar zes schrijvers heen gestuurd worden. [fol. 1295] Op 19 december 1765 arriveerde de Burch, die op 15 november van onder de Papenberg was vertrokken, te Batavia met een brief van 7 november. Ze bracht het gewone rapport mee dat, wegens het overlijden van het opperhoofd Fredrik Willem Wieneke, door pakhuismeester Kastens en negotieboekhouder Toelaar werd overhandigd. De gouverneur van Nagasaki wilde niet ingaan op het verzoek om meer staafkoper te mogen afnemen, of te vernemen wanneer er weer 11.000 pikol per jaar zou worden geleverd. Het was hem om het even of de Compagnie bleef of vertrok. Men moest zich daar maar bij neerleggen in de hoop dat onder de nieuw te benoemen gouverneur de situatie zal verbeteren. De voornaamste tolk zinspeelde daarop en daarom zal men van de toestemming het hof om het jaar te bezoeken, geen gebruik maken. [fol. 1296] De verkoop van goederen is $20\frac{3}{4}$ % voordeliger dan het voorafgaande jaar uitgevallen. De inkomsten bedroegen f 112.771, of f 35.361 minder, en de uitgaven f 109.656, of f 6791 minder dan het voorafgaande jaar, zodat het positieve saldo f 3115 was. Het verschil met het voorafgaande jaar komt voort uit het zenden van maar één schip. Met de Burch werd ontvangen: 6000 kistjes, of 720.000 lb, fijn geraffineerd staafkoper, 200 balies, of 19.920 $\frac{3}{8}$ lb, Satumase kamfer en enige andere goederen samen t.w.v. f 233.823. Daar het bestuur het aanstaande jaar twee schepen verwacht, bestelde het 1.200.000 lb poedersuiker en daarnaast 30.000 lb kandisuiker, maar het bestuur verzocht dat de eerste van betere kwaliteit zou zijn dan die laatst is ontvangen. Dit is veroorzaakt doordat er bij de toen gezonden 750.025 lb 560.490 lb poedersuiker van Java's Oostkust heeft gezeten, die weliswaar goedkoper, maar van mindere kwaliteit is dan de Bataviase. Daar er geen suiker van Java's Oostkust meer wordt aangenomen, kan dit verzoek gehonoreerd worden.

MALAKKA

[fol. 1297] Met de Osdorp en Langewijk is op 14 en 28 februari 1765 uit Malakka ontvangen)

36	pees	masthouten
551.254 $\frac{1}{4}$	lb.	thin in zoort
13	„	eliphantstanden
1065	„	geele aarde
50	„	metaal gewigt
87 $\frac{33}{64}$	reaalen	stofgoud
50.000	rds.	aan diverse contanten dat met d' aanrekeningen monteeren

f 311.136,18,-.

Fol. 1297r.

(Met de Osdorp en Langewijk is op 12 en 21 juni 1765 naar Malakka verzonden: